

tigt, at Sagen er kommen frem, og efter den ærede Ministers Erklæring om Betydningen af den paagældende Grundlovsparagræf betragter jeg det som en Pligt for os saa snart som muligt at faae større Klarhed i denne Sag. — Der er blevet indvendt fra ærede Medlemmers Side, og navnlig af det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti), at man ikke skulde gaae til denne Sags endelige Ordning, før Fæstegodsset var afløst, idet han befrygtede, at naar Fideicommisserne bleve fri Eiendom og gik over i Pengemænds Hænder, vilde Fæstebønderne komme i en daarligere Stilling end den, hvori de nu befinde sig. Jeg er nu af den Mening, at dersom dette Forhold skal løses paa den heromhandlede Maade, skal der med det Samme paahydes, at Bøndergodset skal sælges. Jeg vil heller ikke stemme for denne Sag, medmindre der bliver givet de meest betryggende Bestemmelser med Hensyn til de Fæstebønder, der findes paa slige Godser, og jeg anseer ikke noget Andet for virkelig betryggende for dem, end at der bliver paabudt, at dette Gods skal sælges. Jeg kan altsaa i denne Uttring af den ærede Rigsdagsmand ikke andet end see en meget prisværdig Omhu for denne Klasse Medborgere, og i denne Henseende slutter jeg mig ganske til ham; men jeg seer ikke, at der bliver nogen Fare for dem derved, at vi gjøre Skridt til denne Reforms Fuldbendelse i indværende Sæssion eller rettere sagt forberedende Skridt for at faae denne Sag endelig afgjort; thi at den ikke kan blive afgjort endelig i denne Sæssion og paa det foreliggende Grundlag, anseer jeg for at være givet. — Der er tværtigt i dette Lovforslag flere Ting, som jeg ikke kan samstemme med, men da jeg antager, at her ikke foreligger noget egentligt Grundlag for den endelige Afgjørelse, saa skal jeg ikke opholde mig derved. Jeg skal kun gjøre den Bemærkning, at § 9, som tværtigt er bleven omtalt af flere ærede Talere og deriblandt af det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Klein), ogsaa synes mig at være i høi Grad ueheldig, og jeg maa tilstaae, at det forekommer mig, som om den paa en Maade modarbejder det, Lovet egentlig tilsigter. Jeg finder, at denne Para-

graph igjen søger at tilvejebringe en Art af mere bundet Fordegods, men dette er netop Noget, som man efter min Mening skulde see at komme bort fra snarest muligt, hvis det kunde lykkes. Jeg kan ikke engang ret forstaae, hvad der menes med, at „indtil  $\frac{2}{3}$  af Fordegodsset skal forlods tilfalde den, der arver de substituerede Capitaler“. Dette maa formodentlig være indskrænket til Hovedgaardene, thi det vilde efter min Mening være en Selvmodsigelse, dersom man ogsaa vilde tilstede, at en Deel af Bøndergodset paa denne Maade kunde blive bundet. Det er formodentlig en Ulydelighed, der her er tilstede. Jeg har ikke hørt forklare, hvorledes det hænger sammen dermed; men jeg anseer det for mindre vigtigt nu at opholde sig derved efter den Betragtning, jeg har af Sagen i det Hele taget. Jeg skal altsaa især paa Grund af, hvad der er passeret, ikke undlade at talke Forslagsstillerne, fordi de ere komne frem med Forslaget; jeg kan ikke troe, at de selv have tænkt sig, at de skulde kunne komme til Ende med denne Sag i indværende Sæssion, saa at de vel sagtens kunne faae deres Formaal opnaaet ved, at Sagen gaaer paa den Maade, som jeg nylig antydede. Efter Sagens Bestaaenhed og min Betragtning deraf agter jeg for Diebliffet ikke at udtale mig videre derom.

**N. Andersen:** Jeg har allerede haft Leilighed til i et privat Møde for de ærede Forslagsstillere at udtale, at skjøndt jeg egentlig ikke havde Noget mod Forslaget i og for sig, saa havde jeg dog stor Betænkelighed ved at gaae ind derpaa, saalænge der ikke forinden eller samtidig dermed kunde træffes Bestemmelser for at sikke Fæsterne paa Godserne i Besiddelsen af deres Gaarde. Det er idag blevet udtalt af det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Klein), at det nu saa ud, som om det alene var Fæsternes Interessé, det her kom an paa, men at det ikke var den Aand, der var den herskende, dengang Grundloven blev givet, og navnlig da den Paragræf, som der her er Tale om, blev vedtagen, at det da var det Almindeliges Interessé, man dengang havde for Die. Jeg skal imidlertid tillade mig at minde om, at dengang var der ogsaa en